

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ο ΖΑΠΠΑΣ.

Ὁ ἐν πένθει σύμπαντος τοῦ πανελληνίου ἄρτι προπεμφθεὶς εἰς τὴν αἰωνιότητα **Κωνσταντῖνος ὁ Ζάππας** ἐγεννήθη τῷ 1814 ἐν Λαμπόδῳ, χωρίῳ τῆς Ἠπείρου, κειμένῳ δεκαοκτῷ μὲν ὥρας πρὸς ἀνατολὰς τῶν Ἰωαννίνων, τρεῖς δὲ πρὸς δυσμὰς τοῦ μεγάλου Δελδίνου καὶ τοσαύτας τοῦ Τεπελενίου. Ἐξάδελφος ὢν τοῦ αἰσθητῆς Εὐαγγέλου Ζάππα, ὑπὸ τῶν αὐτῶν δ' ἐμφορούμενος αἰσθημάτων καὶ διαθέσεων, ἦμα ὡς ἔμαθε τὴν ἐν Δακίᾳ ἀποκατάστασιν τούτου, ἔδρευσε παρ' αὐτῷ πρόθυμος συναγωνιστὴς καὶ βοηθός, ἔκτοτε δὲ οἱ δύο ἐξάδελφοὶ ἀπετέλεσαν μίαν ψυχὴν ἐν δυοὶ σώμασιν. Ἦγειτο μὲν πάντοτε ὁ Εὐαγγέλης, ἄτε κατὰ δεκατέσσαρα ἔτη πρεσβύτερος, οὐδέποτε ὅμως ἐπελανθάνετο ὅτι τὸ ἡμῖν αὐτοῦ ἀπετέλει ὁ νεώτερος αὐτοῦ ἐξάδελφος, οὕτω δὲ διεξήγαγον ὁμοῦ τὴν παραγωγικωτάτην ἐκείνην ἐργασίαν, ἥτις ἐταύτισε τὸν βίον αὐτῶν καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς ν' ἀναδειχθῶσιν οἱ ὑπάτοι τῶν ἐθνικῶν εὐεργετῶν.

Ἡ ὀδυρόμενη τοῦ Εὐαγγέλου καὶ ἡ λεπτότης τῆς κρίσεως τοῦ Κωνσταντίνου τάχιστα ἀνεκάλυψαν ὅτι τὰ μεγάλα κέρδη τῶν ἄλλων ἐν Ρουμανίᾳ γαιοκτησιῶν ὠφείλοντο οὐχὶ εἰς τὰς μεγάλας γεωπονικὰς αὐτῶν γνώσεις, οὐχὶ εἰς τὴν ἐξοχὴν αὐτῶν δραστηριότητα ἢ τὸν τελειότερον τῆς γεωργίας τρόπον, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν τεραστίαν τοῦ ἐδάφους παραγωγικότητα, ὅτι δὲ δραστηριωτέρα τις καὶ μεθοδικωτέρα γεωργία ἐτι μᾶλλον θὰ πύξανε τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα τοῦ ἐδάφους. Κατ' ἀρχὰς οἱ γείτονες ἐκμιθῶνται καὶ τινες μεγαλοκτηματῖαι ἐχλεύασαν ὡς περιττὴν ματαιοπονίαν τὴν ὑπὸ τῶν δύο ἐξάδελφῶν Ζαππῶν ἀσκουμένην δραστηριότητα καὶ τὰς ὑπὸ τούτων ἐν τῇ γεωργίᾳ εἰσαχθεῖσας νέας μεθόδους, τάχιστα ὅμως κατέδειξαν τὴν οἰκτρὰν αὐτῶν ἀπάτην αἱ ἐκτάκτως πλούσιαι τῶν Ζαππῶν συγκομιδαί. Ἀνδρᾶν τινα ἰδεάν τοῦ μεγέθους τῆς εὐεργεσίας, ἣν διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτῶν παρέσχον τῷ τόπῳ, δύναται νὰ δώσῃ ἢ ἐξῆς πληροφορία, ὅτι ἡ μοναστηριακὴ ἐπαύλις **Φουντένιον**, ἣν ὁ Εὐαγγέλης κατὰ τὴν εἰς Ρουμανίαν ἀφίξιν αὐτοῦ τῷ 1831 ἐξεμίσθωσεν ἐπὶ τριετίαν ἀντὶ ἐννέα χιλιάδων βλαχικῶν γροσίων, μετὰ τεσσαρακονταετίαν ἐξεμίσθωτο ἀντὶ δεκακισχιλίων οὐλῶν φλωρίων, ὑπερτριάκονταπλασιασθέντος τοῦ εἰσοδήματος αὐτῆς, τὸ δ' ἔτερον κτήμα **Μπουντέσι**, ὅπερ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐξεμίσθωσεν ἀντὶ δώδεκα χιλιάδων γροσίων, ἐξεμίσθωτο τῷ 1870 ἀντὶ δεκατεσσάρων χιλιάδων φλωρίων. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ σπμερινὴ ἀξία τῶν κτημάτων τούτων εἶναι ἀδυσκρίτως μεγαλειτέρα. Καὶ ἀληθὲς μὲν εἶναι ὅτι ἡ ὑπερτίμησις αὕτη ὀφείλεται ἐν μέρει καὶ εἰς τινὰς ἄλλας περιστάσεις, κατὰ τὰ ἐννέα ὅμως δέκατα εἶναι καθαρὸν προῖον τῆς δραστηριότητος καὶ νοημοσύνης τῶν ἐξάδελφῶν Ζαππῶν.

Οὗτοι, τακτικώτατοι μὲν εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ ἐκμισθώματος, αὐστηροὶ δέ, ἀλλὰ δίκαιοι καὶ φιλόανθρωποι καὶ γενναῖοι πρὸς τοὺς εἴτε δι' ἀγαρείας κατὰ τὸ τότε ἔθος, εἴτε ἐπὶ μισθῷ ὑπηρετοῦντας αὐτοῖς, δὲν ἐβράδυναν ν' ἀποδώσιν οἱ περιζήτητοι ἐν Δακίᾳ ἐκμισθῶνται, τῶν γαιοκτημόνων προτιμῶντων αὐτοὺς εὐλόγως καὶ διὰ τὴν τακτικὴν, ὡς εἵπομεν, ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν καὶ διότι ἐκ τῶν προτέρων ἐγίνωσκον ὅτι καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν, εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ἐξάδελφῶν **Ζάππα** παραδιδόμενα, θὰ ἐτελειοποιούντο καὶ θ' ἀπέβαινον μᾶλλον προσδοκώδεια καὶ οἱ κάτοικοι θὰ ὠφελοῦντο ἐκ τῶν χρησιμωτάτων συμβουλῶν τούτων καὶ αὐτοὶ οὗτοι θὰ ἠδύναντο ἐν ἀνάγκῃ ν' ἀνακουφίζωνται διὰ προκαταβολικῶν τοῦ ἐκμισθώματος δόσεων. Οὕτω τῷ 1837 οἱ ἐξάδελφοὶ Ζάππαι ἐμίσθωσαν τὰς ἐπαύλεις **Λουίκα**, **Καϊτόρες**, **Ὀδάγια** καὶ **Φαουρέι**, τῷ 1842 δὲ καὶ τὸ περιώνυμον **Βροσθένιον**, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι καὶ ὑδρομύλοι, οἵτινες πρότερον μὲν εἶχον καταστρέψει σχεδὸν τὸν κτήτορα Φιλίππεσκον διὰ τὰς πρὸς κίνησιν αὐτῶν ἀπαιτουμένας δαπάνας, οὗ ἔνεκα οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ἠναγκάσθησαν νὰ πωλίσωσι τὸ κτῆμα, εἴτα δὲ διὰ τῆς νοημοσύνης τοῦ Εὐαγγέλου καὶ τῆς ἐπιμονῆς καὶ καταλλήλου διευθύνσεως τοῦ Κωνσταντίνου Ζάππα ἀπέδωσαν προσδοκώδιστα, ἰδιόκτητοι αὐτῶν γένόμενοι.

Οἱ Ζάππαι, βλέποντες τὰ ἔργα αὐτῶν εὐλογοῦμενα ὑπὸ τῆς

θείας Προνοίας, τὸν πλοῦτον δὲ αὐτῶν διαρκῶς αὐξανόμενον, ἀπεφάσισαν νὰ γείνωσιν ἰδιοκτῆται. Κατ' ἀρχὰς λοιπὸν ἠγόρασαν τὸ Βροσθένιον τῷ 1844, βραδύτερον δὲ τὸ **Οὐλλέστιον** μετὰ τινῶν παρατηρημάτων, εἴτα τὸ **Γριντάδιον**, τὸ λεγόμενον καὶ **Βάλε Μακρίση**, καὶ τὴν **Τζώραν**, τὴν ἄλλως λεγομένην **Σλουζντόριον**, μετὰ ταῦτα τὸ παρὰ τὸν Δουναβὶν **Ιδεγάνιον**, ἅπαντα ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἰαλομίτσας. Τούτοις προσετέθησαν τὸ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βουτσάιου **Μετελέον** καὶ τὸ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ρημνίκου-Σαράνης **Βαλατσάνιον**.

Οἱ Ζάππαι, ἅμα γένόμενοι ἰδιοκτῆται τοῦ Βροσθένιου, ἀπεφάσισαν νὰ οἰκοδομήσωνται ἐν αὐτῷ οἰκημα ἀνάλογον πρὸς τὴν κατάστασιν αὐτῶν, τὸ οἰκημα δὲ τοῦτο δυνάμει τῆς μεγαλοπρεπείας τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Εὐαγγέλου καὶ τῆς καλαισθησίας τοῦ Κωνσταντίνου ἀπέδωκε, ἂν μὴ πολυτελέστερον, χαριέστερον, ὅμως πολλὴν ἡγεμονικὴν μεγάρων, ἐν αὐτῷ δὲ ἐφιλοξενήθησαν ἡγεμονικῶς οἱ ῥῶσοι ἀρχιστράτηγοι καὶ ἡγεμόνες κατὰ διαφόρους ἐποχὰς.

Περαιτωθείσης τῆς οἰκοδομῆς, ὁ Εὐαγγέλης ἐπεθύμησε μεγάλως νὰ ἴδῃ τὸν προσφιλεῖ ἐξάδελφον αὐτοῦ Κωνσταντῖνον οἰκογενειάρχην καὶ πατέρα τέκνων. «Ἡμῖν, παιδί μου, εἶπεν αὐτῷ, ἡ θεία Πρόνοια ἐδωρήσατο τόσον πλοῦτον, ὥστε καὶ εὐεργετήματα δι' αὐτοῦ δυνάμεθα νὰ πράξωμεν καὶ τέκνα ἐν εὐσεβείᾳ καὶ πατριωτισμῷ ν' ἀναθρέψωμεν· καὶ ἐγὼ μὲν ὡς πρεσβύτερός σου δὲν θὰ ὑπανδρευθῶ, καὶ ἵνα εὐεργετήσω πλείοτερον τὸν τόπον τοῦτον καὶ τὴν πατρίδα διὰ τοῦ πλοῦτον μου καὶ ἵνα λάβω τὴν ἡδύτεραν τῶν εὐχαριστήσεων, ν' ἀναθρέψω τὰ τέκνα σου ὡς ἴδια ἐμοῦ τέκνα. Σὺ ὅμως καιρὸς εἶναι ἤδη νὰ γείνης οἰκογενειάρχης, ἵνα διατηρηθῇ διὰ σοῦ τοῦλάχιστον τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας μας». Τότε ὁ αἰσθητὴς Κωνσταντῖνος ἐξηκόντισε τὴν λαμπρὰν ταύτην ἀκτίνα τῶν πληροῦντων τὴν καρδίαν αὐτοῦ οὐρανίων αἰσθημάτων, αἰσθημάτων, ἅτινα καὶ ἡ ἀρτίως γνωσθεῖσα διαθήκη αὐτοῦ ἐκύρωσε λαμπρῶς. «Ἵπὸ τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων, ὑψ' ὧν καὶ ὑμεῖς κατέχεσθε, ἀπῆντησεν, ἐμφοροῦμαι καὶ θὰ ἐμφοροῦμαι κἀγὼ αὐτὸς ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ μου· τὸ δὲ ὄνομα τῆς οἰκογενείας μας ἄς διατηρηθῶσιν εἰς τὴν μνήμην τῆς ἀνθρωπότητος αἱ ἀγαθαὶ ἡμῶν ὑπὲρ αὐτῆς πράξεις· ὁμόφρονες ἐπλουτήσαμεν, ὁμόφρονες ἄς διαθέσωμεν καὶ τὸν πλοῦτόν μας· εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ βαδίσω ἀπαρεγκλίτως ἐπὶ τῶν ἰχνῶν σου οὐ μόνον ἐν τῷ προσκαιρῷ τούτῳ κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι». Καὶ εἰπὼν ταῦτα κύψας ἡσπάσατο τὴν χεῖρα τοῦ Εὐαγγέλου. «Τὴν εὐχὴν μου νὰ ἔχῃς, παιδί μου, εἶπεν ὁ μεγαλόψυχος ἐκεῖνος ἀνὴρ· εἴθε ἡ θεία Πρόνοια νὰ σὲ ἀξιώσῃ νὰ κάμῃς μεγαλειτέρα ἐμοῦ ἔργα εἴθε ν' ἀμείλῃ σε καὶ νὰ προστατεύσῃ ταῦτα κατὰ τὰς ἀποφάσεις μας». Οἱ δύο ἐξάδελφοὶ ἀσπασθέντες ἀλλήλους ἀπεχωρίσθησαν πλήρης συγκινήσεως, ἔκτοτε δὲ οὐδέποτε ἐπανελήθη ὁ περὶ γάμου λόγος· ἡ ἀγαθοεργία καὶ τὰ πρὸς τὸ ἔθνος εὐεργετήματα ἀπποχόλουν αὐτοὺς καθ' ὅλοκληρίαν.

Οἱ οἰκοὶ τῶν Ζαππῶν ἐν τε Βουκουρεστίῳ καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεισιν αὐτῶν ἦσαν πάντοτε οἰκοὶ Ἀβραάμ καὶ γενικοί, οὕτως εἰπεῖν ξενῶνες πάντων τῶν Ἠπειρωτῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου προσερχομένου. Μίαν μόνον διάκρισιν ἐποιοῦντο παρὰ τοῖς ὑπ' αὐτῶν ξενιζομένοις καὶ εὐεργετούμενοις· μόνον τοὺς ὀκνηροὺς καὶ ἐπαίτας, μόνον τοὺς μεταβαίνοντας εἰς Δακίαν, οὐχὶ ἵνα διὰ τῆς ἐντίμου ἐργασίας αὐτῶν ἐπιζητήσωσι τὴν προαγωγὴν αὐτῶν, ἀλλ' ὅπως ἐντρυφήσωσι, τοὺς μόνον δὲν ὑπεδέχοντο εὐαρέστως οἱ Ζάππαι, ἀρκοῦμενοι νὰ ἐλεῶσι μὲν αὐτοὺς μέτρητινός, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀποπέμποντες αὐτοὺς διὰ τῆς ἐπομένης συνήθους παραινέσεως: «Ἔργασθε ὅπως ἡμεῖς· μιμηθεῖτε τὸ παράδειγμα ἡμῶν· διότι ἡμεῖς μὲν καὶ πάντῃ πένητες ἦλθομεν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ πλὴν τῆς ἐκ τῆς θείας Προνοίας καὶ τῆς ἐκ τῶν ἐγγχωρίων νόμων, οὐδεμίαν ἄλλην προστάδιαν εὔρομεν ἐν αὐτῷ καὶ πάντῃ ἄπειροι καὶ ἀγράμματοι ἦμεθα, ὅτε ἀφίχθημεν ἐνταῦθα, ὑμεῖς δὲ καὶ μέγα πλείοτερά ἔχετε, ἵνα ἐκπαιδευθῆτε, καὶ προστάδιαν ὑπὸ ἀδυσκρίτως καλλιτέρων νόμων ἔχετε καὶ ἄλλην τινὰ ἀνθρωπίνην καὶ φιλόδοργον μάλιστα προστάδιαν δὲν εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ μὴ εὗρητε εἴτε παρ' ἡμῖν εἴτε παρ' ἄλλοις ἰσχυροτέροις ἡμῶν· ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐργάζησθε καὶ νὰ κατασταθῆτε διὰ τοῦ τρόπου σας ἀξιοὶ τῆς προσταδίας ταύτης».

Τὰς εὐεργετίας αὐτῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ Ζάππαι ἐξετέλουν

κατὰ τὴν θείαν ἐντολὴν : **Μὴ γνῶτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου.** Οὐδέποτε δὲ ἐπ' οὐδεμιᾶς συμφωρᾶς γενικῆς ἐδείχθησαν ὑποδεέστεροι τῶν ὁμοίων αὐτῶν ἐν ταῖς εὐεργεσίαις. Καταποντισθέντων ποτὲ πάντων σχεδὸν τῶν ἄλλων ἐν Δακίᾳ ὑδρομύλων καὶ ἐργαζομένων μόνον σχεδὸν τῶν διὰ τῆς εὐφύτας καὶ ἐπιμονῆς τῶν Ζαππῶν διασωθέντων ιδιοκτητῶν αὐτῶν, οὗτοι δὲν κατεδέχθησαν νὰ κερδοσκοπήσωσιν ἐκ τῆς γενικῆς συμφωρᾶς τοῦναντίον ἐπὶ πολλοὺς μῆνας οἱ ὑδρομύλοι αὐτῶν εἰργάζοντο πάντῃ δωρεάν. Ἐν γένει δὲ οὐδὲν ἐπέσκηψε κοινωνικὸν δυστύχημα, οὐδεμία ἐπέστη ἐν Δακίᾳ ἐθνικὴ ἀνάγκη, ἥτις νὰ μὴ ἔχη ἐν τοῖς πρώτοις ἐπικούροις τοὺς Ζάππας. Τὰ πρὸς τελειοποιήσιν τῆς βλαχικῆς γλώσσης καὶ τὰ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀσχολουμένων εἰς τὴν βλαχικὴν φιλολογίαν μεγαλοδορήματα τῶν Ζαππῶν μνημονεύονται καὶ ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ Εὐαγγέλου.

Ὁ Εὐαγγέλης μέχρι τοῦ 1863 διετήρησεν ἀκραιολογίαν τὰς σωματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις καὶ ὀξυτάτην τὴν διάνοιαν, ἔκτοτε ὅμως ὑψίστατο πνευματικὰς διαταραξίς, ἃς ἐπὶνεγκεν αὐτῷ φαίνεται ἡ ὑπερβολικὴ καὶ ἐπὶ μακρὰ ἔτη διανοητικὴ αὐτοῦ ἑντασίς. Ὁ Κωνσταντῖνος ἄμα καὶ διείδε τὴν κατάστασιν ταύτην τῆς διανοίας τοῦ ἐξαδέλφου αὐτοῦ οὐδενὸς ἐφέισατο μέσου πρὸς ἴασιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη ἀπέβη ἀνεπαρκής, ὁ δὲ Κωνσταντῖνος μάτην ὀδηγήσας τὸν ἐξαδέλφον πρὸς τοὺς διασημοτέρους τῆς Εὐρώπης ἰατροὺς ἐπανήγαγεν αὐτὸν πάσχοντα εἰς τὸ μέγαρον αὐτοῦ, ἔνθα τὸ ζῆν ἐξεμέτρησε τῇ 19 ἰουνίου τοῦ 1865.

Ὁ Κωνσταντῖνος, ἐκτελεσθῆς γενόμενος τῆς διαθήκης τοῦ Εὐαγγέλου, μετὰ θρησκευτικῆς δὲ, ὡς εἶπομεν, εὐλαθείας ἐκπληρώσας καὶ ἐξ ἰδίων συντελέσας πάσας τὰς θελήσεις αὐτοῦ, ἐξηκολούθησε μετὰ τῆς αὐτῆς δραστηριότητος καὶ νοσηροσύνης τὴν διαχείρισιν τῆς μεγάλης περιουσίας, ἥτις ὁλόκληρος νῦν κατὰ τοὺς ὅρους τῆς διαθήκης περιέρχεται εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος.

Οὐδεμία ἀνάγκη νὰ μνημονεύσωμεν ἐνταῦθα τὰς πασιγνώστους καὶ παμμεγίστας πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος δωρεὰς τῶν Ζαππῶν, τὰ Ὀλύμπια λέγομεν καὶ τὰ Ζάππεια καὶ τὰ λοιπὰ ἀρξάμενα μὲν ὑπὸ τοῦ Εὐαγγέλου, συντελεσθέντα δὲ καὶ ἐπανηθέντα μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαθείας ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου. Ὡσαύτως οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι ὁ ἀειμνήστος Κωνσταντῖνος Ζάππας διὰ τῆς διαθήκης αὐτοῦ καταλείπει τέλειον κληρονόμον τῆς ἰδιαίτερας περιουσίας αὐτοῦ τὸ ἑλληνικὸν κράτος, διαθέτων μὲν πρακτικώτατα εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀνάγκας καὶ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς λειτουργίας τῶν ἰδρυμάτων αὐτοῦ, μάλιστα δὲ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ζαπείου τὸ πλεῖστον τῶν προσόδων αὐτῆς, καταλείπων δὲ καὶ ἐτήσιον πρόσδοτον 450 χιλιάδων δραχμῶν, ὅπως τὴν χρῆσιν αὐτῆς ὀρίσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν ἡ Ζάππειος ἐπιτροπὴ.

Περὶ δὲ τῆς Ζαπείου Βιβλιοθήκης παρέχομεν τὰς ἐπομένους πληροφορίες :

Τὴν Ζάππειον Βιβλιοθήκην ἀποτελοῦσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος οἱ ἐξῆς δύο τόμοι, διότι ἐν αὐτῇ περιλαμβάνονται τὰ ἐν διαγωνισμῷ ὑπὸ τῆς πρὸς ἐμφύχωσιν τῆς ἐθνικῆς βιομηχανίας Ἐπιτροπῆς βραβεύμενα συγγράμματα.

Ὁ Α' τόμος τῆς Ζαπείου Βιβλιοθήκης πραγματεύεται Περὶ Ἑλλάδος, ὁ Β' Περὶ τῆς Σταφιδάμπελου. Ἡ προκηρυχθεῖσα Περὶ Κραπνοῦ πραγματεία, μὴ ἐγκριθεῖσα, δὲν ἐδραβεύθη καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ προεκέρυξε νέον διαγωνισμὸν μίῃπω πραγματοποιηθέντα.

Πρὸ ἐκάστου τόμου, μικροῦ ἢ μεγάλου, προτάσσεται εἰκὼν τοῦ μεγαλοψύχου δωρητοῦ ἐν ἐπιτυχεῖ χαλκογραφῇματι. Εἶναι δὲ ἐκτετυπωμένος μετ' ἐκτάκτου φιλοκαλίας ἐπὶ καλλίστου χαρτοῦ καὶ μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας περὶ τὴν ἐκτέλεσιν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ χορηγὸς ἐδαπάνησεν ἀδρόως, ἀμείψας τοὺς τε συγγραφεῖς ἢ διασκευαστὰς τῶν βιβλίων τῆς Ζαπείου βιβλιοθήκης, οἱ τόμοι αὐτῆς πωλοῦνται εἰς μυθώδεις διὰ τὸ εὖωνον τιμὰς. Ἐὰν δὲ τις ἀπορήσῃ διὰ τί τότε πωλοῦνται οἱ τόμοι τῆς Ζαπείου βιβλιοθήκης καὶ δὲν χαρίζονται, ἀφ' οὗ τὸ λαμβανόμενον ποσὸν δὲν ἀρκεῖ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἡμίσεως μόνον χάρτου, ἀναμνηστικῶν αὐτὸν ὅσα ἐν τῷ «Νεολόγῳ» ἔγραψε περὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς ὁ ἡμέτερος φίλος κ. Ἰωακείμ Βαλαβάνης, λέγων ὅτι ὁ ἀειμνήστος Κ. Ζάππας ὥρισε τιμὴν εἰς τὰ βιβλία τῆς Ζαπείου Βιβλιοθήκης καὶ δὲν ἐδώρησεν αὐτά, διότι ἐφοβεῖτο μίῃπως ὁ Ρωμηὸς, τοῦ ὁποῖου τὸν χαρακτι-

ρα εἶπερ τις καὶ ἄλλος κάλλιστα ἐγίνωσκε, λαμβάνων τὸ βιβλίον δωρεάν, δὲν κόψῃ μίῃτε τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου, ἐν ᾧ ἂν πληρώσῃ, ἔστω καὶ μίαν δεκάραν, θὰ ἀναγκασθῇ, θὰ θελήσῃ νὰ τὸ διαβάσῃ.

Ὁ Α' τόμος τῆς Ζαπείου Βιβλιοθήκης ἐκ σελίδων n'—376 εἰς μικρὸν 8ον τιμᾶται λεπτῶν 40. Περὶ τῆς ἑλλάδος, τοῦ Ἀλεξίου Ριονδέ, ὑπὸ Ο. Κ. Φωστηροπούλου. Ὁ Β' τόμος εἶναι Καλλιέργεια τῆς Σταφιδάμπελου, ὑπὸ Μαν. Θ. Χαιρέτη, ἐκ σελίδ. 15'—541, τιμώμενος λεπτῶν 75. Εἰς τὴν Ζάππειον Βιβλιοθήκην ὑπάγεται καὶ ὁ τόμος, ὃν ὁ συγγραφεὺς ἐδώρησε τῷ ἐν Ἀθήναις πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγῳ, ἐξέδωκε δ' οὗτος χορηγήσαντος τοῦ αἰοδίου Κ. Ζάππα τὰς τῆς ἐκτυπώσεως δαπάνας, ἀνερχομένας εἰς ἱκανὰς χιλιάδας δραχμῶν. Εἶναι δὲ ὁ τόμος οὗτος : Φιλοθέου καὶ Εὐγενίου Ἐπιστολαί, ἥτοι σύντομος περὶ ψυχῆς καὶ Θεοῦ διδασκαλία ὑπὸ Π. Βράδλα Ἀρμένην, χορηγούντος Κωνσταντίνου Ζάππα. Σελίδ. 26'—295. Τιμᾶται δὲ δραχμῆς μόνον.

ΕΥΔΟΞΟΣ Ο ΘΑΛΑΣΣΟΠΟΡΟΣ.

Ἀξιόλογον καὶ πρωτότυπον μελέτην ἀνέγνω ἐν τῷ Ἀθηνῶν Φιλολογικῷ Συλλόγῳ Παρνασσῶ ὁ ἐκ Χίου κ. Ἀλέξ. Μ. Καράλης περὶ **Εὐδόξου τοῦ θαλασσοπόρου** (155 π. Χ.). Ὁ κ. Καράλης, πλὴν τῆς τακτικῆς αὐτοῦ ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν ἐργασίας, καὶ τὰς Μούσας εὐδοκίμως θεραπεύει, τακτικῶς ἐν τῇ καλλίστῃ **Ἐβδομάδι** συνεργαζόμενος, ἄρτι δὲ συμπληρώσας καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Παπαγεωργίου ἐκδοθεῖσαν μεγάλην **Μυθολογίαν τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος** τοῦ κυρίου Ρ. DÉCHARME. Ἡ νέα αὕτη μελέτη τοῦ κ. Καράλη γνωρίζει ἡμῖν τὰς διὰ τὴν Ἀφρικὴν ἐργασίας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, οἵτινες καὶ τοῦτον τὸν κλάδον τῆς ἐπιστήμης ἐπιτυχῶς ἐκαλλιέργησαν, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐκ Κυζίκου Εὐδόξος ὁ θαλασσοπόρος, περὶ οὗ ἰδίᾳ πραγματεύεται ἡ προκειμένη μελέτη, ἣν ἀναδημοσιεύομεν ἐνταῦθα, φρονοῦντες ὅτι παρέχομεν νέον, τερπνὸν καὶ χρήσιμον τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν ἀνάγνωσμα.

Ἡ Ἀφρικὴ, ἡ γνωστὴ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλασιν ὑπὸ τὸ ὄνομα **Λιβύη**, ἦν ἀπειροὶ ἐξερευνηταὶ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων διέδραμον, διατρέχουσι δ' ἐτι καὶ νῦν ἐξερευνῶντες ὑπὸ πάσας αὐτῆς τὰς ἐπόψεις, ἡ Ἀφρικὴ, πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὁποίας παμπληθεῖς ἐταιρεῖαι ἰδρύθησαν καὶ πλεῖστοι τολμηροὶ ἄνδρες ἀπολέσθησαν, ἡ ἐτι καὶ νῦν μυστηριώδης αὕτη ἡπειρος, ἥς πλεῖστα μέρη διελεύκαναν οἱ νεώτεροι περιηγηταί, εἶχε διεγείρει καὶ τὴν περιεργίαν τῶν ἀρχαίων θαλασσοπόρων. Οἱ ἐπιστημώτατοι τῶν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα περιπλευσάντων αὐτὴν εἶναι Ἀνών ὁ Καρχηδόνιος κατὰ τὸν 5' π. Χ. αἰῶνα, Διογένης τις κατὰ τὸν α' μ. Χ. αἰῶνα, ὁ ἐκ Κυρήνης διάσημος Ἑλλαν μαθηματικὸς καὶ γεωγράφος Ἐρατοσθένης, ὁ Πτολεμαῖος, ὁ ἐκ Κνίδου Ἑλλαν ἱστορικὸς καὶ γεωγράφος Κτησίας, ὁ Πυθέας, ὁ ἐν 326 π. Χ. διαταγῇ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου περιπλεύσας μετὰ τοῦ Νεάρχου ὄλον τὸν Ἰνδικὸν Ὀκεανὸν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τοῦ Εὐφράτου καὶ χρυσῶ στεφάνῳ ἐπὶ τοῦτῳ ἀμειψθεῖς Ἀνδρόσθενος ὁ Θάσιος, ὁ Τιμοσθένης, ὁ ἐξ Ἀστυπάλαιας μαθητὴς τοῦ κυνικοῦ φιλοσόφου Διογένηος καὶ κυβερνήτης τῆς νεῆς τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου Ὀννίσκριτος, ὁ Ἀρίστων, ὁ Σάτυρος, ὁ Εὐδημος, ὁ τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας Σελεύκου φίλος καὶ ἱστορικὸς Μεγασθένης, ὁ τοῦ αὐ-